

FÖLDRAJZ

OSZTÁLYOZVIZSGA KÖVETELMÉNYEK

8. ÉVFOLYAM

NAT 2020

TÉMA	ISMERETANYAG
Európa általános földrajza	
Európa fekvése és tájai	népsűrűség, tagolt és tagolatlan part, tengerszoros, közetlemez, óceánközépi hátság, gyűrthegeység, ösföld, rögvidék, letarolt és feltöltött síkság, belföldi jégtaaró, tóvidék; Skandináv-félsziget, Brit-szigetek, Pireneusi-félsziget, Appennini-félsziget, Balkán-félsziget, Jeges-óceán, Atlanti-óceán, Balti-tenger, Északi-tenger, La Manche, Gibraltári-szoros, Földközi-tenger, Boszporusz, Fekete-tenger, Balti-ösföld, Skandináv-hegeység, Pennine, Francia-középhegeység, Német-középhegeység, Cseh-medence peremhegeységei, Rodope, Urál, Pireneusok, Alpok, Appenninek, Dinári-hegeység, Kárpátok, Balkán-hegeység, Kaukázus, Finn-tóvidék, Kelet-európai-síkság, Germán–Lengyel-alföld, Pó-alföld, Alföld
Földrajzi övezetesség Európában	hideg övezet, mérsékelt övezet, hideg mérsékelt öv, valódi mérsékelt öv, meleg mérsékelt öv, óceáni, mediterrán, mérsékeltten szárazföldi, szárazföldi és szélsőségesen szárazföldi terület, tengeráramlás, függőleges övezetesség, jégvájta tó, gleccsertó
Európa társadalmi és gazdasági képe	népességfogyás, elöregedő társadalom, europid, nemzetállam, többnemzetiségű állam, nemzeti kisebbség, bevándorlás, asszimiláció, nyelvcsalád, eladósodás, munkanélküliség, piacgazdaság, tervgazdálkodás
Egység a sokféleségben Az Európai Unió földrajza	integráció, euróövezet, schengeni övezet, munkavállalási engedély, letelepedési engedély; Európai Unió, Európai Tanács, Európai Bizottság, Európai Parlament; Brüsszel, Strasbourg, Luxembourg, Frankfurt
Észak- és Mediterrán-Európa földrajza	
A tenger szerepe az európaiak életében	világtenger, tagolt part, tölcsértorkolat, fjord, kikötő, kereskedelem, áruszállítás, személyszállítás, tankhajó, dokk, konténerkikötő, kikötőipar, infrastruktúra, nyersanyagforrás, táplálékforrás, energiaforrás, túlhalászás, turizmus
Észak-Európa	viking, lapp, fjord, jóléti állam, mezőgazdasági szövetkezet, fenntartható erdőgazdálkodás, vendégmunkás, exportorientált ipar, szélpark, geotermikus energia, geotermikus erőmű;

	Skandinávia, Skandináv-hegység, Balti-ösföld, Északi-tenger, Finn-tóvidék, Izland; Oslo, Stockholm, Helsinki, Koppenhága, Reykjavík
Mediterrán Európa	vendégmunkás, olasz ipari háromszög, üdülőövezet, időszakos idegenforgalom, keménylombú erdő, macchia, kultúrtáj, földbérleti rendszer, mediterrán gazdálkodás, szieszta, katalán, baszk, galíciai, autonómia, államadósság, vegyes gazdálkodás, száraz művelés, zarándok, menekült, feketegazdaság; Katalónia, Mediterráneum, Adriai-tenger; Appenninek, Appennini-félsziget, Pireneusi (Ibériai)-félsziget, Kréta, Szicília, Pireneusok, Etna, Vezúv, Pó, Ebro; Velence, Torino, Genova, Milánó, Bilbao, Athén, Róma éghajlatválasztó hegység, karszthegység, kibocsátó ország, menekült bosnyák; Dinári-hegység, Balkán-hegység, Boszporusz, Dardanellák, Marica, Várna, Albánia, Montenegró, Macedónia, Bosznia-Hercegovina, Koszovó, Bulgária; Szófia, Tirana, Pristina, Podgorica, Szarajevó, Szkopje
Atlanti-Európa	
Nyugat-Európa	bányavidék, átalakuló ipari körzet, szélpark, savas ülepedés és eső, környezet savanyodása, gyarmatosítás, ipari szerkezetváltás, megújuló energiaforrás, klasszikus iparvidék, savas eső; Brit-szigetek, Holland-mélyföld, Belga-rögvidék, Pennine, Ardennek, Francia-középhegység, Temze, Loire, Szajna, Rhône; közép-angliai iparvidék, Lotaringia; Rotterdam
Nagy -Britannia	multikulturalizmus, bányavidék, fekete vidék (black country), átalakuló ipari körzet; Közép-angliai-iparvidék, Londoni-medence, Temze; Anglia, Skócia, Wales, Észak-Írország, Egyesült Királyság; Birmingham, Glasgow, Manchester, Liverpool, Edinburgh, Aberdeen
Franciaország	tengerentúli megye, nagysebességű vasút, turisztikai szálláshely; Francia-középhegység, Párizsi-medence, Mont Blanc, Burgundia; Lyon, Marseille
Kelet-és Közép-Európa	
Kelet-Európa	moréna, természetátalakítás, kultúrtáj, lösz, nagyüzemi gazdálkodás, kisparaszti birtok, sztyepp, kontinentális fekvés; Kaukázus, Kelet-európai-síkság, Kaszpi-mélyföld, Dnyeper, Don, Volga, Ladoga-tó
Oroszország	katonai és politikai nagyhatalom, tervgazdálkodás, gazdasági körzet; Bajkál-tó, Volga;

	Szovjetunió, Oroszország, Független Államok Közössége; Moszkva, Jekatyerinburg, Szentpétervár, Volgográd
Csehország és Lengyelország	kisparcellás mezőgazdaság, természetátalakítás, tervgazdálkodás, kohászati kombinát; Lengyel-alföld, Balti-tenger, Szudéták, Elba, Visztula, Cseh-medence, Felső-sziléziai iparvidék; Prága, Ostrava, Brno, Plzeň, Krakkó, Katowice, Varsó, Gdańsk
Németország	előregedő társadalom, családi gazdaság, ipari szerkezetváltás, kultúrtáj, energiafüggőség, kombinált szállítás, megújuló energiaforrás, „német gazdasági csoda”, új tartományok, berlini fal, negatív természetes szaporodás, bevándorlás, munkaerőhiány; Germán-alföld, Alpok, Német-középhegység, Felső- Rajna völgye, Ruhr-vidék, Rajna, Elba, Duna–Majna– Rajna vízi út; Német Demokratikus Köztársaság (NDK), Német Szövetségi Köztársaság (NSZK); Berlin, Hamburg, Stuttgart, München, Köln, Bonn, Frankfurt
Tájak Közép-Európában	alföld, röghegység, gyűrthegység, belföldi jég, tóhátság, morénahalom, hullámos síkság, tökéletes síkság, állattenyésztés, élelmiszeripar, mezőgazdasági gépgyártás, szénhidrogének, vegyipar, iparvidék, ipari szerkezetváltás, környezetterhelés, hágó, fa-, papír- és bútoripar, havasi pásztorkodás, bányászat; Germán–Lengyel-alföld, Kisalföld, Alföld, Román- alföld, Kelet-európai-síkság, Német-, Lengyel- középhegység, Cseh-medence peremhegységei, Ruhr- vidék, Alpok, Kárpátok
A Kárpát-medencevidék földrajza	
Medencejelleg	medencejelleg, lemeztektonika, vulkánosság, jégkorszak, gleccser, tengersizem, V és U alakú völgy, lösz, mérsékelt szárazföldi és szárazföldi terület, nedves kontinentális és kontinentális éghajlat, szélkapu, vízhálózat, jeges ár, zöldár, árvízvédelem, vízszennyezés Ajka és környékének jellegzetes éghajlati hatásai.
Tájak a Kárpát-medencében	hegyvonulat, szoros, függőleges övezetesség, földcsuszamlás, erdőirtás, folyószabályozás, holtág; Pannon-medence, Északnyugati-Kárpátok, Magas-Tátra, Északkeleti- Kárpátok, Vereckei-hágó, Keleti-Kárpátok, Hargita, Déli- Kárpátok, Vaskapu, Erdélyi-szigethegység, Erdélyi-medence
Társadalmi-gazdasági egysége	természeti és társadalmi-gazdasági feltételek, vásárvonal, iparváros, mezősegi talaj, barna erdőtalaj,

	folyószabályozás, erdőirtás, magyarság, nemzeti kisebbség
Hazánkkal szomszédos országok földrajza	
Ausztria és Szlovénia	alpesi gazdálkodás, belterjes gazdálkodás, karsztjelenségek, homogén nemzetiségű állam, asszimiláció; Keleti-Alpok, Bécsei-medence, Grazi-medence, Muravidék, Burgenland; Graz, Salzburg, Bécs, Ljubljana
Horvátország, Szerbia	karsztjelenségek, éghajlatválasztó hegység; Dinári-hegység, Karszt-hegység, Dalmácia, Vajdaság; Zágráb, Rijeka, Eszék, Újvidék, Szabadka, Belgrád
Románia	asszimiláció, nemzeti kisebbség, csángó, székely, népességfogyás, kivándorlás; Székelyföld, Partium; Kolozsvár, Marosvásárhely, Nagyvárad, Bukarest
Ukrajna és Szlovákia	feketeföld, csővezeték, vízlépcső; Kárpátok, Északnyugati- és Északkeleti-Kárpátok, Magas-Tátra, Felvidék, Kárpátalja, Donyec-medence, Kisalföld, Csallóköz; Ungvár, Munkács, Beregszász, Kijev, Pozsony, Kassa
Magyarország természeti és kulturális értékei	
Az Alföld és a Kisalföld	feltöltődés, hordalékkúp, ártér, lösz, erdős puszta, kultúrtáj, folyószabályozás, homok, tanúhegy, világörökség, óceántól való távolság, medence helyzet; Duna menti síkvidék, Mezőföld, Duna–Tisza közti hátság, Tiszántúl, Győri-medence, Marcal-vidék, Somló, Szigetköz, Rábaköz, Hortobágy, Bodroghoz, Nagykunság, Körös–Maros köze, Kiskunság, Nyírség, Felső-Tisza vidék
Az Alpok lába és a Dunántúli-dombvidék	középhegység, dombvidék, szigethegység, mészkő, karsztjelenségek, átalakult kőzetek, hordalékkúp, kavicstakaró, lösz, csuszamlás, világörökség, óceántól való távolság, mediterrán hatás; Rába, Zala, Keleti-Alpok, Alpokalja, Soproni-, Kőszegi-hegység, Zalai-, Somogyi-, Tolnai-, Baranyai-dombság, Mecsek, Villányi-hegység; Pécs, Sopron, Kőszeg, Szombathely, Kaposvár, Zalaegerszeg
Középhegyvidékek Magyarországon	középhegység, dombság, karszt, tanúhegy, ásványvíz, mészkő, dolomit, vörös homokkő, bazalt, gránit, andezit, riolit; Variszkuszi-hegységrendszer; Dunántúli-középhegyvidék, Északi-középhegység, Keszthelyi-hegység, Bakony, Vértes, Dunazug-hegység (Gerecse, Pilis, Budai-hegység), Tapolcai-medence, Badacsony, Balaton-felvidék, Tihanyi-félsziget, Velencei-hegység, Visegrádi-hegység, Dunakanyar, Börzsöny, Cserhát, Mátra, Bükk, Aggteleki-karszt, Baradla-barlang, Cserehát, Ajka fekvése, város a Bakony lábánál

Magyarország társadalomföldrajza	
Hazánk idegenforgalma	turizmus, szabadidős turizmus, üdülturizmus, falusi turizmus, gyógyturizmus, rendezvényturizmus, ökoturizmus, kulturális turizmus, vallási turizmus, bevásárlóturizmus. Balatonfüred, Gyula, Hévíz, Hajdúszoboszló, Keszthely, Kőszeg, Siófok, Szentendre, Tihany, Visegrád
Hazánk népessége	népsűrűség, életjárási kapcsolat, gyermekvállalás, nagycsalád, egyszülős család, mozaikcsalád, termékenységi ráta, iskolázottság, foglalkozási réteg, foglalkoztatott, munkanélküli, gazdaságilag aktív, gazdaságilag nem aktív, eltartott, nem aktív kereső, hazai nemzetiségek, római katolikus, görög katolikus, református, evangélikus, zsidó
Népességmozgások hazánkban	természetes fogyás, gyermekvállalási kedv, tervezett gyermekek száma, előregedés, születéskor várható élettartam, korszerkezet, migráció, belföldi vándorlás, mobilitás, vándorlási egyenleg, kivándorlás, bevándorlás, tényleges szaporodás vagy fogyás, menekült
Települések Magyarországon	településhálózat, főváros, város, falu, központi szerepkör, átalakult falu, aprófalú, tanya, óriásfalú, szóróványtelepülés, agglomerációs település, lakópark, megyeszékhely, közösségi közlekedés Buda, Pest, Óbuda, kerület, agglomeráció, előváros, külső lakóöv, munkahelyövezet, belső lakóöv, belváros, városmag, nemzetközi szerepkör, városi problémák,
Magyarország élelmiszergazdasága	élelmiszeripar, mezőgazdaság, élelmiszeripar, növénytermesztés, állattenyésztés, földhasználat, gabonafélék, ipari növények, takarmányok, zöldség- és gyümölcstermesztés, malomipar, növényiolaj-gyártás, húsipar, tejipar, borvidék
A hazai ipar jelene és jövője	ipari park, húzóágazat, gépipar, vegyipar, autógyártás, elektronikai ipar, kőolaj-finomítás, gyógyszeripar, műanyaggyártás, szellemi tőke, tudásipar, K+F ráfordítás
Hazánk energiagazdasága	energiagazdaság, elsődleges energiahordozó, másodlagos energiahordozó, energiafüggőség, erőmű, szénfélék, szénhidrogének nukleáris energia, napenergia, szélenergia, biomassza
Magyarország infrastruktúrája	infrastruktúra, közutak, tranzitforgalom, közlekedési hálózat, sugaras szerkezet, gyorsforgalmi út, elkerülő út, nagysebességű vasút, nemzetközi repülőtér, kommunikációs infrastruktúra, internethasználat, mobilnet, szélessáv
Értékvédelem Magyarországon	értékvédelem, eredetvédelem, nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület, Natura 2000 terület, geopark, csillagoség-park, világörökség, szellemi örökség, hungarikum, kiemelkedő

	nemzeti érték, nemzeti érték, néprajzi táj, néprajzi csoport, nyelvsziget, népszokás
--	--